

”הרועה בשושנים”

אלול

”...הראשונים נתנו סימן לר”ח אלול ”אני לדודי ודודי לי”, ועיין בסידור הרב מלאדי ז”ל ...אשר עיקר ענין החודש הזה מרומז בסוף הפסוק הזה בתיבת ’הרועה בשושנים’.
 ...ועיקר הכנה ועצה היעוצה שיצא זכאי בדינו ביום הדין הבעל”ט, הוא שיכלל את עצמו בהכלל-ישראל, וזהו סוד רה”ש, וכמ”ש הזוה”ק (פ’ בשלח) ’היש לך דבר אל המלך ותאמר בתוך עמי אנכי יושבת’.

...ומפרש האלשיך הק’ כי מובא בזוה”ק (בהקדמה, ומובא שם שופטים א ”מה שושנה זו אית לה תליסר עליו”) כי השושנה היא ירוקה מבחוץ ועלין ירוקין סחרין לה, וכאשר יפתחנה אז מבפנים היא השושנה בכל יופיה – כך האומה הישראלית אף איש פשוט בפנמיות לבבם המה יפים ונאים...”
 (ישמח-ישראל, אלכסנדר ר”ח אלול ב)
 ”...ועיקר הוא לכלול עצמו בתוך כלל-ישראל ולהתאגד באגודה אחת בקהל קדושים, ובפרט ביום רה”ש, וזה הכנה לימי הדין” (שם שופטים ב)

הקב”ה נגלה מתוך הסנה דוקא שהוא כולו קוצים (שבחי כהן רדומסק יט’): ”דודי לי ואני לו הרועה בשושנים, מה השושנים קוצין מצויין בתוכם, אף הקדוש ברוך הוא מנהיג עולמו בצדיקים ורשעים, מה השושנים אלמלא הקוצים אין השושנים מתקיימין, כך אלמלא הרשעים אין הצדיקים ניכרים, דאמר רבי יהודה, במה הצדיקים ניכרים מתוך שיש רשעים, דאלמלא רשעים אין הצדיקים ניכרים. דבר אחר, הרועה בשושנים, המנהיג עולמו בשש שנים, והשביעית שבת לה. דבר אחר בשושנים, באותם שושנים בתורה” (זוה”ק שמות כ:).

וע”כ כה קשה הטיפול בשושנים ”כשושנה בין החוחים...מה שושנה זו קשה לבעלה ללקטה אף ישראל היה קשה גאולתן ממצרים, דכתיב גוי מקרב גוי” (ויק”ר כ”ג ה’) ”כי ישראל לא היו זכאין להגאל...” (קרבן לדוד פרה ד’) ”שלמראית עין לא נשתנו אלו מאלו, דהללו עובדי ע”ז והללו עובדי ע”ז (ילקוט בשלח) אבל ה’ ראה ללבב שחזרו בתשובה בסתר ופסח עליהם, ומכיוון שהמלאכים אינם יודעים מחשבות שבלב, לכן עבר הבוחן כליות ללב בכבודו ובעצמו בארץ מצרים ולא ע”י מלאך” (הגדה של פסח צאנו עז).

ראש השנה

”כל באי עולם עוברין לפניו כבני מרון”. ”דיין ומוכיח ויודע ועד וכותב וחותרם וסופר ומונה, ותזכור... ותפתח..., כן תעביר ותספור ותמנה ותפקוד... ותחתוך קצבה ותכתוב...”
 מה אנו נדרשים לעשות היום?

מועד רה”ש: ”אמר לו הקב”ה: זה סימן לבניך, כשם שעמדת לפני בדין ביום זה ויצאת בדימוס, כך עתידין בניך להיות עומדים לפני בדין ביום זה ויוצאין בדימוס” או ”שמרה”ש ועד יוה”כ התחיל השם להתרצות למשה, וביוה”כ נתרצה לו לגמרי” (ר”ן על הרי”ף רה”ש ג).

"ונתנה תוקף... ומלאכים יחפזון וחיל ורעדה יאחזון, ויאמרו הנה יום הדין לפקוד כל צבא מרום בדין, כי לא יזכו בעיניך בדין" שמא לא עשו את מלאכתם כראוי, ללמד זכות על ישראל.

"מלכויות"

"לא הביט און ביעקב ולא ראה עמל בישראל, ה' אלוקיו עמו ותרועת מלך בו" רש"י: "לא הביט הקב"ה און שביעקב, שכשהן עוברין על דבריו אינו מדקדק אחריהם להתבונן באוניות שלהם ובעמלן, שהם עוברים על דתו" אמרי-אש: "מידת רחום וחנון של הקב"ה, שאפילו כשהן עוברין על דבריו, אינו מדקדק אחריהן, ועוצם עיניו מלהתבונן באוניות שלהן ובעמלן, ומיטיב להן... ומכאן אתה למד, עד כמה צריך אדם לדבוק במידה זו של השי"ת, ואפילו כשרואה רע אצל רעהו, יעצום עיניו מראות ברע, וילמד זכות על חברו לראות אך ורק צד הטוב שבו שלא לראות נגעי חברו".

"זכרונות"

"וזכרתי את בריתי יעקב ואף את בריתי יצחק, ואף את בריתי אברהם אזכור..."

דור המדבר: "זכרתי לך חסד נעורידך, אהבת כלולותיך, לכתך אחרי במדבר בארץ לא זרועה".

אפרים על אף חרפת נעוריו: "הבן יקיר לי ... ילד שעשועים... המו מעי לו"

"שופרות"

"בשעה שישראל נוטלים שופרות ותוקעין, הקב"ה עומד מכסא דין ויושב על כסא רחמים, ומתמלא עליהם רחמים ומרחם עליהם, והופך להם מידת הדין למידת הרחמים" (פסיקתא דרב כהנא)

עקדת יצחק: "אמר אבינו אברהם לפני הקב"ה: רבון העולמים גלוי וידוע היה לפניך שבשעה שאמרת לי קח נא את בנך את יחידך, שהיה בלבי מה להשיבך, היה בלבי לומר לך, אתמול אמרת לי כי ביצחק יקרא לך זרע ועכשיו אתה אומר לי קח נא את בנך, אלא כשם שהיה בלבי להשיבך וכבשתי את יצרי ולא השבתיך, כך בשעה שיהיו בניו של יצחק באין לידי עבירות ומעשים רעים, תהיה נזכר לפניך ולהם עקדת אביהם ומתמלא עליהם רחמים..." (פסיקתא דרב כהנא)

כולם צדיקים

הרמ"א: "ונוהגין שכל אחד אומר לחבירו לשנה טובה תכתב" הט"ז בשם הלבוש: "שביום הראשון אחר התפילה אין לומר לשנה טובה תכתב, כי בג' שעות הראשונות היא הכתיבה לצדיקים, ואין ראוי שיאמר לחבירו לשון המורה שאינו צדיק אלא בינוני".

ערב יום הכפורים

"דאסיר להון לדבית ישראל למיחשד חד על חבריה אלא לידייניה לכף זכות. דתניא הדין את חבירו לכף זכות דנין אותו מן השמים לכף זכות. ומעשה ברבי עקיבא בן יוסף שהיה מושכר אצל רבי אליעזר בן הורקנוס ועשה עמו שלוש שנים, כשבא ליפטר ממנו **בערב יום הכיפורים** אמר לו תן לי מעותי ואלך ואפרנס את אשתי ואת בניי אמר לו אין לי מעות שאתן לך והיה רואה מעות בידו, תן לי בהמה אמר לו אין לי בהמה שאתן לך והיה רואה בהמה בתוך ביתו, תן לי תבואה בשכרי אמר לו אין לי תבואה והיה רואה תבואה בתוך ביתו, אמר לו תן לי כרים וכסתות בשכרי אמר לו אין לי כרים וכסתות שאתן לך והיה רואה כרים וכסתות בתוך ביתו, תן לי קרקע בשכרי אמר לו אין לי קרקע שאתן לך והיה רואה לו קרקע. מה עשה רבי עקיבא הפשיל כליו לאחוריו והלך לביתו בפחי נפש. מה עשה רבי אליעזר בן הורקנוס המתין עד שיצא החג הסוכות ונטל משואות שלושה חומרים אחד של יין ואחד של שמן ואחד של כל מיני מגדים ומעות בידו והלך לביתו של ר' עקיבא והניח לפניו ואכלו ושתו והוציא המעות ונתן לו. אמר לו בני חייד כשאמרת לי תן לי מעותי ואמרתי לך אין לי מעות שאתן לך והיית רואה מעות בידי במה חשדתני? אמר לו אמרתי שמא שדות וכרמים נזדמנו לו בזול וביקש ליקח מהם. כשאמרת לי תן לי בהמה בשכרי ואמרתי לך אין לי בהמה שאתן לך והיית רואה בהמה בתוך ביתי במה חשדתני? אמר לו אמרתי שמא מושכרות הם ביד אחרים. כשאמרת לי תן לי תבואה בשכרי ואמרתי לך אין לי תבואה שאתן לך והיית רואה תבואה בתוך ביתי במה חשדתני? אמר לו אמרתי שמא רוב פירותיו אינן מעושין. כשאמרת לי תן לי כרים וכסתות בשכרי ואמרתי לך אין לי והיית רואה כרים וכסתות בתוך ביתי והיית רואה לי קרקע במה חשדתני? אמר לו אמרתי שמא הקדיש רבי נכסיו לשמים. אמר לו העבודה כך היה הורקנוס בני לא היה עוסק בתורה והקדשתי כל נכסיי לשמים כדי שיעסוק בתורה עד שבאתי אצל חכמים והתירו את נדרי... אלא כשם שדנתני לכף זכות כך דינוך מן השמים לכף זכות". (שאלתות שמות מ'. ויסודו בשבת קכ"ז.)

יום הכפורים

"והנני מוחל במחילה גמורה לכל מי שחטא נגדי... ולא יענש שום אדם בסיבתיי" (תפילה זכה)

לחתפלל "עם העבריינים". "מחולי" "סלחנו".

"סלחתי כדבריך",

"... סלחתי... סלחתי ועננו סלחתי... אמור מילה למעני **סלחתי**".

"כל המעביר על מידותיו מעבירין לו על כל פשעיו, שנאמר נושא עוון ועובר על פשע, למי נושא עוון

למי שעובר על פשע" (רה"ש י"ז.)

"המעביר על מידותיו- שאינו מדקדק למדוד מידה למצעים אותו..." (רש"י)

